

LUONTOSELVITYS ISO-HYLKIMYKSEN RANTA-ASEMAKAAVAN MUUTOSTA JA LAAJENNUSTA VARTEN

FM (biologi) Turkka Korvenpää
27.11.2025

Sisällys:

1. JOHDANTO	3
2. ALUEEN YLEISKUVAUS	4
3. LUONTOTYYPIT JA KASVILLISUUS	4
3.1 Menetelmät	4
3.2 Tervalepikko	5
3.3 Luontotyyppikuviot.....	6
4. PESIMÄLINNUSTO	9
4.1 Menetelmät	9
4.2 Tulokset ja johtopäätökset.....	10
5. MUU LAJISTO.....	10
6. SUOSITUSTEN YHTEENVETO	10
7. KIRJALLISUUS JA LÄHTEET	11

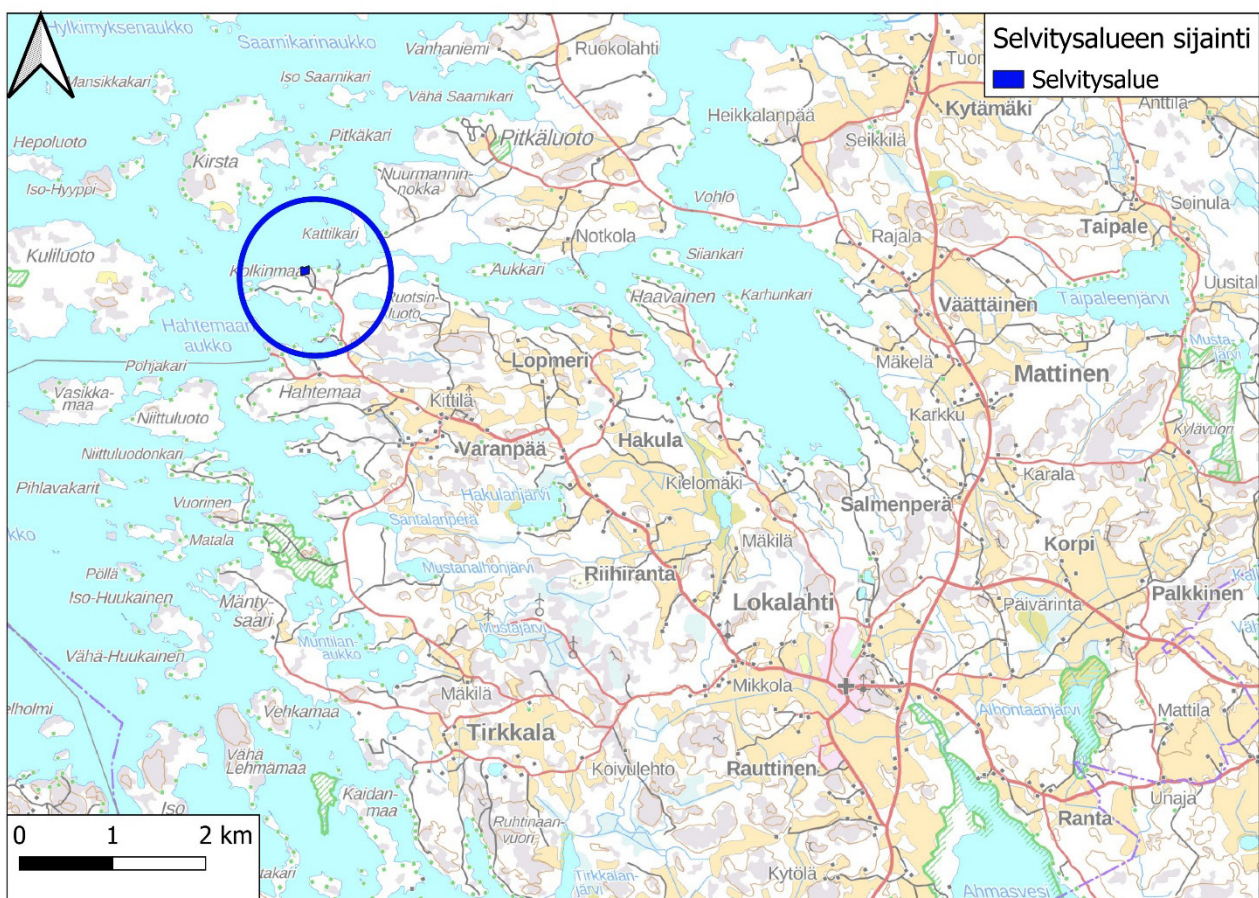
Kannen kuva: Harvennettua metsää luontotyyppikuviolla 1.

Pohjakartat ja ilmakehät: © Maanmittauslaitos 11/2025

Luonto- ja ympäristötutkimus Envibio Oy
Hanhenkaari 10 as 16
21420 Lieto
Puh. 045-6793602
www.envibio.net

1. JOHDANTO

Nosto Consulting Oy tilasi Luonto- ja ympäristötutkimus Envibio Oy:ltä luontoselvityksen Uudenkaupungin Lokalahdella Kolkinmaan pohjoisrannalla sijaitsevalta alueelta (kiinteistöä 895-499-1-25 Hylkimys). Selvitys liittyy Iso-Hylkimyksen ranta-asemakaavan muutokseen ja laajennukseen, jossa yksi Iso-Hylkimyksessä sijaitseva kaavan rakennuspaikka on tarkoitus siirtää Kolkinmaan pohjoisrannalle.

Kartta 1. Selvitysalueen sijainti.

Selvityksen teki FM (biologi) Turkka Korvenpää, ja se perustuu 27.5.2025, 27.6.2025 ja 20.8.2025 suoritettuihin maastokäynteihin. Suomen Lajitietokeskukselle tehtiin myös aineistopyyntö (Suomen Lajitietokeskus 2025) selvitysalueelta ja sen lähiympäristöstä. Selvitys sisältää luontotyyppi- ja kasvillisuuskartoituksen, pesimälinnustoselvityksen, liito-oravakartoituksen ja uhanalaisten, silmälläpidettävien sekä EU:n luontodirektiivin II- ja IV-liitteiden lajien esiintymien selvityksen. Lepakkokartoitusta ei katsottu tarpeelliseksi, koska selvitysalue on pieni ja voimakkaasti hakattua talousmetsää.

2. ALUEEN YLEISKUVAUS

Selvitysalue (pinta-ala noin 0,7 ha) sijaitsee Uudenkaupungin Lokalahdella Kolkinmaassa runsaat 7 km Lokalahden kirkonkylästä luoteeseen. Alue on rakentamatonta, pääosin voimakkaasti hakattua metsää. Ranta on osittain kallioinen.

3. LUONTOTYYPIT JA KASVILLISUUS

3.1 Menetelmät

Selvitysalue jaettiin kolmeen luontotyyppikuvioon, jotka rajattiin kartalle GPS-laitetta ja ilmakuvia apuna käyttäen. Kustakin kuvioista laadittiin sanallinen kuvaus sekä määritettiin, onko kyseessä jokin alla luetelluista arvokkaista luontotyypeistä:

- luonnonsuojelulain suojaama luontotyyppi
- vesilain suojaama luontotyyppi
- metsälain erityisen tärkeä elinympäristö
- METSO-kriteerit luokassa I täyttävä kohde
- uhanalaisen luontotyypin edustava esiintymä
- muu luontoarvoiltaan merkittävä kohde

Kuviokuvaukset sisältävät tietoa mm. elävästä ja kuolleesta puustosta, putkilokasvillisuudesta ja Suomen luontotyyppien uhanalaisuusarvioinnin luontotyyppistä (luontotyyppienuhanalaisuus.ymparisto.fi/lutu/#/, Kontula & Raunio 2018a ja b). Luontotyyppien uhanalaisuudessa merkittävää on uhanalaisuusluokan lisäksi luontotyypin ekologinen laatu. Esimerkiksi tavanomaisena talousmetsänä käsitelty voimakkaasti harvennushakattu, tasaikäinen, lahoppuustoltaan niukka, varttunut kuiva kangasmetsä kuuluu uhanalaisluokkaan vaarantunut (uhanalainen), mutta on ekologiselta laadultaan heikko, sillä luontotyypin tila on voimakkaasti heikentynyt, kun ihmistoiminta on perin pohjin muuttanut metsän luontaisia ominaispiirteitä. Sen sijaan ekologiselta laadultaan erinomaiset ja hyvät kohteet ovat jo tällä hetkellä luontoarvoiltaan merkittäviä. Laadultaan kohtalaiset ja heikot kohteetkin kehittyvät toki aikaa myöten arvokkaammiksi, jos ne jätetään luonnontilaan. Luontaisesti harvinaisten luontotyyppien (kuten lähteiden ja kalkkikallioiden) ja perinnebiotooppien kohdalla asian merkitys korostuu, ja ne voivat olla luontoarvoiltaan merkittäviä laadultaan heikkoinakin.

Selvitysalueen itäreunalla sijaitseva tervalepikko arvioitiin maankäytössä huomioitavaksi kohteeksi. Se esitellään seuraavassa kappaleessa.

3.2 Tervalepikko

Selvitysalueen itäreunalla (kartta 2) sijaitsee varttunutta tervalepikkoa kasvava kostea - tuore lehto, jonka puusto on voimakkaasti harvennettua (kuva 1). Maassa makaa muutama lahoppu. Kenttäkerroksessa tavataan runsaiden ranta-alven ja vadelman lisäksi mm. rantakukkaa, koiranvehniötä, ruokoraiheinää ja lehtonurmikkaa.

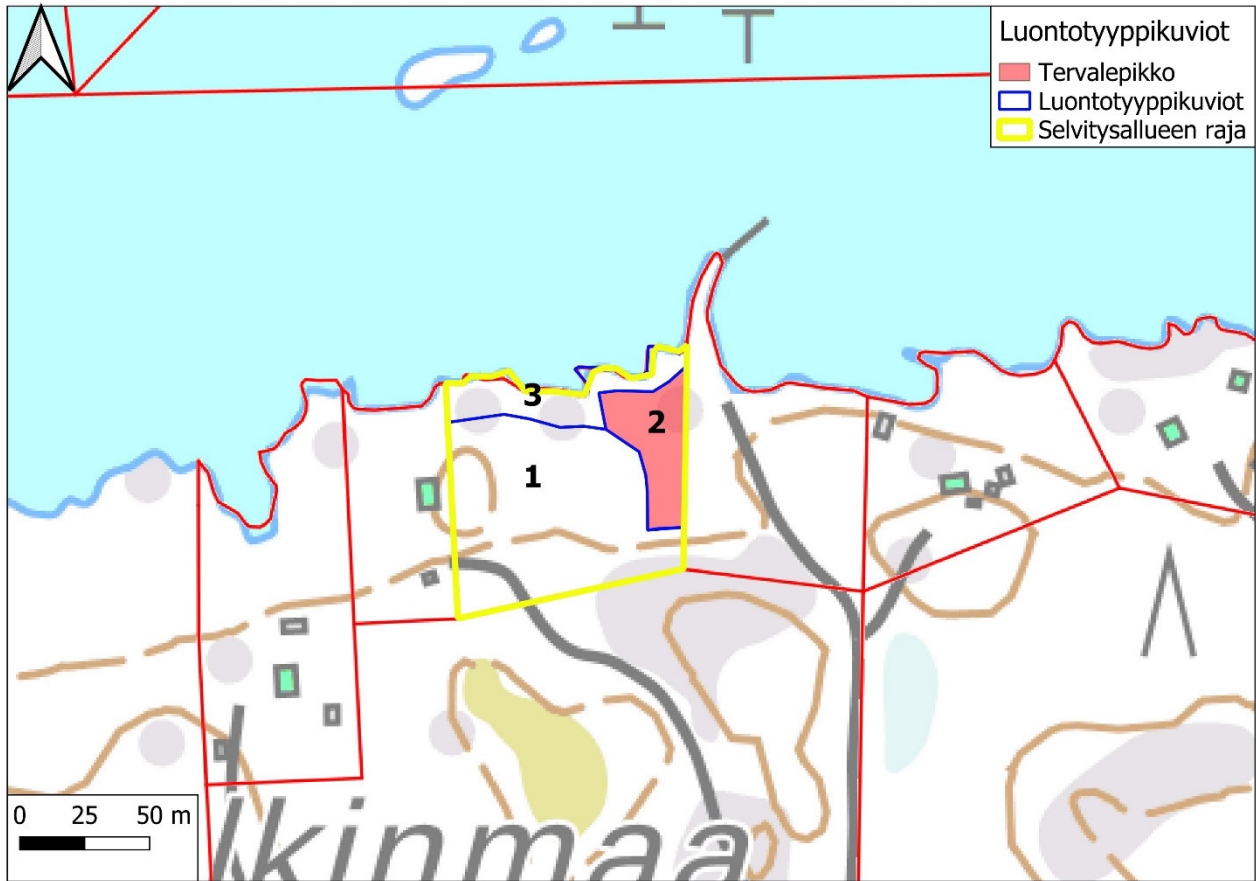
Tervalepikko kuuluu luontotyyppiin rannikon kosteat leppälehdot (silvälläpidettävä). Puuston voimakkaan harvennuksen vuoksi se ei täytä metsälain erityisen tärkeän elinympäristön määritelmää tai METSO-kriteerejä. Tervaleppävaltaisena lehto täyttää kuitenkin luonnonsuojelulain luontotyypin tervaleppämetsä minimivaatimukset, vaikka ei olekaan luonnontilainen tai siihen verrattava.

Kuva 1. Voimakkaasti harvennettua tervalepikkoa.

Arvoluokka: 4

Maankäyttösuositus: Tervalepikko suositellaan jätettäväksi rakentamatta. Lepikon tila on tällä hetkellä heikko, mutta luonnontilaan jätettynä se vähitellen kohentuisi.

Kartta 2. Luontotyyppikuviot.

3.3 Luontotyyppikuviot

Luontotyyppikuviot on merkitty karttoihin 2-3.

KUVIO 1 – VARTTUNUT HAVUPUUVALTAINEN TUORE KANGAS

Harvennettua, melko vanhaa kuusi-mäntymetsää (kannen kuva) kasvava tuore kangas, jonka lounaiskulmaa halkoo viereiselle kesämökille johtava tie. Kuviolla on pystyyn kuollut kuusi ja yksi äskettäin kaatunut iso mänty. Kenttäkerroksen tavanomaiseen kangasmetsäkasvistoon kuuluu runsaiden mustikan ja puolukan lisäksi mm. metsälauha. Kuvion länsireunalla sijaitsee pieni kosteampi painanne, jossa esiintyy mm. rahkasammalta. Varttunut havupuuvaltainen tuore kangas on valtakunnallisesti silmälläpidettävä ja alueellisesti vaarantunut luontotyyppi. Kuvio on voimakkaasti harvennettua, tasaikäistä ja niukkalahopuustoista talousmetsää ja ekologiselta laadultaan heikko.

Kartta 3. Luontotyyppikuviot ilmakuvalla.

KUVIO 2 – RANNIKON KOSTEA LEPPÄLEHTO

Katso kappale 3.2 Tervalepikko.

KUVIO 3 – KALLIOINEN MERENRANTA

Merenranta, jolla laakeat karut merenrantakalliot (kuva 2) vuorottelevat kivisten ja somerikkoisten rantakaistaleiden kanssa. Rantavedessä kasvaa paikoin pieniä ruovikoita. Kasvistoon kuuluvat mm. rantajuola, rönsyrölli, rantakukka, pietaryrtti, ruokoraiheinä, nurmilauha ja ranta-alpi. Rannan tuntumassa kasvanut kapea leppävyö on kaadettu (kuva 3), ja nyt tervalepät vesovat. Kuvio on useiden luontotyyppien mosaiikkia. Kuviolla esiintyy mm. merenrantaruovikkoa (säilyvä) ja karua merenrantakalliota (säilyvä). Kaiken kaikkiaan kuvion ekologinen laatu on melko heikko.

Kuva 2. Laakeaa merenrantakalliota.

Kuva 3. Hakattua puustoa rannan tuntumassa.

4. PESIMÄLINNUSTO

4.1 Menetelmät

Pesimälinnustoa selvitettiin kahdella maastokäynnillä touko-kesäkuussa (taulukko 1). Sää oli molempina kartoitusaamuina linnustokartoitukselle suotuisa. Selvitysalueen edustalla sijaitsevien kahden pienen luodon linnustoa tarkkailtiin Kolkinmaasta käsin.

Kartoituksessa selvitysalue käveltiin niin tiheästi läpi, että ainakin kaikki laulavat lintuyksilöt voitiin kohtuullisella varmuudella havaita. Apuvälineinä käytettiin kiikaria, GPS-laitetta sekä etukäteen tulostettuja suurimittakaavaisia karttoja. Kaikki havaitut lintuyksilöt merkittiin tulostetuille paperikartoille ja samalla merkittiin muistiin tieto lajista, sukupuolesta (jos mahdollista määrittää kiikarilla), yksilömäärästä ja käyttäytymisestä (laulava koiras, poikasille ruokaa kuljettava emo, varoiteleva lintu, pari ym.). Selvästi yli lentävät linnut jätettiin huomioimatta, mutta alle 50 metrin päässä selvitysalueen rajan ulkopuolella paikallisina havaitut yksilöt merkittiin muistiin, sillä niiden reviiri sijoittuu suurella todennäköisyydellä osittain selvitysalueelle.

Taulukko 1. Lintulaskentapäivät, laskenta-ajat ja säätila.

Päivä	Laskenta-aika	Sää
27.5.2025	9.50-10.00	Lämpötila +12 °C, tuuli 7 m/s, pilvisyys 1/8
27.6.2025	7.32-7.43	Lämpötila +15 °C, tuuli 5 m/s, pilvisyys 7/8

Tehdyt lintuhavainnot vietiin paperikartoilta paikkatieto-ohjelmistoon erotellen eri laskentakertojen havainnot toisistaan. Reviiriksi tulkittiin kaikki havainnot laulavista koiraista, pesistä, ruokaa kuljettavista emoista, varoitelevista linnuista sekä muista paikallisina sopivassa pesimäympäristössä havaituista linnuista. Jo yhdellä laskentakerralla saatu havainto tulkittiin reviiriksi. Lähellä toisistaan tehtyjen eri laskentakertojen havaintojen tulkittiin tarkoittavan samaa reviiriä. Samaksi reviiriksi tulkittujen havaintojen välinen maksimietäisyys vaihteli hieman lajeittain, mutta nyrkkisääntönä voidaan pitää noin paria sataa metriä, jota kauempana toisistaan eri laskentapäivinä tehty havainnot tulkittiin eri reviireiksi. Käytännössä tulkinta oli pääosin yksiselitteistä.

4.2 Tulokset ja johtopäätökset

Selvitysalueella ja sen välittömässä lähiympäristössä tulkittiin pesivän kaikkiaan kahdeksan lintulajia. Nämä lajit ovat harmaasieppo, hernekerttu, kyhmyjoutsen, pajulintu, peippo, punarinta, sepelkyyhky ja talitiainen.

Pesimälinnusto on tavanomaista, eikä harvinaisia lajeja ole. Kyhmyjoutsen pesi selvitysalueen edustan kallioluodolla. Selvitysalue sijaitsee käytössä olevan kesämökin ja kalanviljelytoimintaan liittyvän kiinteistön välissä, joten häiriöherkät lajit eivät voi siellä pesiä.

Pesimälinnustoon perustuvia maankäyttösuosituksia ei ole tarpeen esittää.

5. MUU LAJISTO

Suomen Lajitietokeskuksen aineistoihin ei ole selvitysalueelta tai sen lähiympäristöstä tallennettu havaintoja uhanalaisista tai silmälläpidettävistä lajeista, EU:n luontodirektiivin II- ja IV-liitteeseen sisältyvistä lajeista, EU:n lintudirektiivin I-liitteeseen sisältyvistä lajeista tai muista huomionarvoisista lajeista (Suomen Lajitietokeskus 2025). Merenranta on viitasammakon (luontodirektiivin IV-liitteen laji) kutupaikaksi aivan liian suojaton. Liito-oravan papanoita etsittiin 27.5. kookkaimpien leppien, kuusten ja koivujen alta. Papanoita tai muita merkkejä liito-oravasta ei löydetty. Puusto on lajille aivan liikaa harvennettua, eikä kolopuita ole. Lepakoille sopivia päiväpiiloja, lisääntymispaikkoja tai talvehtimispaikkoja ei löydetty. Ympäristöpiirteiden perusteella alueella ei ole syytä epäillä olevan tavallista suurempaa merkitystä lepakoille.

6. SUOSITUSTEN YHTEENVETO

Karttaan 2 merkitty tervalepikko suositellaan jätettäväksi rakentamatta.

7. KIRJALLISUUS JA LÄHTEET

- Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.
- Keskinen, H.-L., Raunio, A., Forss, S., Kartano, L., Karttunen, K., Kokko, A., Kontula, T., Koskela, K., Mäkelä, K., Pykälä, J., Rytteri, T. & Väänänen, M. 2024. Luonnonsuojelulain luontotyyppien inventointiohje, luonnos 15.5.2024. 281 s.
- Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018a. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 1: tulokset ja arvioinnin perusteet. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018.
- Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018b. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 2: luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 925 s.
- Lindholm, T. & Tuominen, S. 1993. Metsien puuston luonnontilaisuuden arviointi. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja A 3. 40 s.
- Meriluoto, M. & Soininen, T. 1998. Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt. Metsälehti Kustannus & Tapio. 192 s.
- Mäkelä, K. & Salo, P. 2024. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. 2. korjattu painos. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43/2023. 374 s.
- Suomen Lajitietokeskus 2025. Aineistopyyntö 27.11.2025 (ei havaintoja).
- Syrjänen, K., Hakalisto, S., Mikkola, J., Musta, I., Nissinen, M., Savolainen, R., Seppälä, J., Seppälä, M., Siitonen, J. & Valkeapää, A. 2016. Monimuotoisuudelle arvokkaiden metsäympäristöjen tunnistaminen. METSO-ohjelman luonnontieteelliset valintaperusteet 2016-2025. Ympäristöministeriön raportteja 17/2016. 75 s.
- Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus 2021. Suomen lajien alueellinen uhanalaisuusarviointi 2020. <https://www.ymparisto.fi/punainenlista>